

БЪЛГАРСКИЯТ ВЪЗРОЖДЕНСКИ ПЕЧАТ И ПАНАГЮРИЩЕ

Атанас Шопов

Българският периодичен печат през Възраждането е сравнително добре проучен¹. Независимо от съществуващата литература за историята на Панагюрище и Панагюрския край могат да бъдат използвани от периодическия печат множество дописки, статии, съобщения и др. По числото на поместените материали в предосвобожденския печат и по издадените книги от тукашни автори, Панагюрският край заема видно място. От това време могат да се наброят над 600 печатни работи. В тях са засегнати най-различни въпроси от обществения живот, училищното дело, черковния въпрос и пр., както и за гнета на османската власт над населението в този край².

Редица панагюрски младежи се обучават в цариградските училища. Освен с учебните занятия, те се занимават активно и с книжовна дейност, повечето от тях са сътрудници на българския цариградски печат. Имената на В. Чолаков, П. Карапетров, М. Дринов, Н. Бончев, П. Бобеков, А. Шопов, Н. Попов и др. се срещат често на страниците на вестниците и списанията, където поместват свои статии, дописки или преводи. Карапетров, Бобеков и Шопов участват в ръководството на печатарско дружество „Промисление“³. Наред с това панагюрци списват вестници - „Ден“ - основан от П. Карапетров, а „Секидневний новинар“, редактиран от П. Бобеков.

В резултат от бурно развитие на просветата и културните постижения се формира и умножава елитът на нацията - българската интелигенция. Историческата епоха привлича съзнанието на българите с идеята за нацията. Като феномен Възраждането се извършва на основата на езика, особените обичаи, духовните и културни черти на народа. В отговор на новите потребности се ражда и българският периодичен печат.

Без да претендира за пълна изчерпателност, настоящето научно съобщение цели да разкрие как е представено Панагюрище на страниците на българския възрожденски печат. В града и близките му краища се разпространяват: „Цариградски вестник“, сп. „Български книжици“, в. „България“, в. „Дунавски лебед“, в. „Българска пчела“, в. „Турция“, в. „Македония“, в. „Право“, сп. „Читалище“ и др. В тях намираме дописки по народните работи от Панагюрище.

На страниците на възрожденската преса откриваме сведения за Панагюрище и Панагюрския край, които очертават общественоекономическия живот в този